

PRINCIPIUL TRANSPARENȚEI ȘI AL CONSULTĂRII CETĂȚENILOR DIN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ

CRISTIAN GHINGHEȘ*

Abstract

Într-o societate în care interesul cetățenilor pentru implicarea în viața publică și administrativă a comunităților locale este tot mai scăzut, activitatea administrației publice locale se arată nu doar din ce în ce mai blamată de cei care beneficiază de ea, ci și având semne de ineficiență, aspecte date de lipsa unei relații strânse între cetățeni și instituțiile publice locale. Adaptarea modalităților de comunicare între cele două părți poate revitaliza spiritul civic al cetățenilor și, cel mai important, poate așeza activitatea administrației publice locale în întâmpinarea directă a nevoilor care, de cele mai multe ori, nu ajung astăzi pe masa funcționarilor publici.

Studiul subliniază lipsa abordării mijloacelor noi de informare de către instituțiile administrației publice locale în adoptarea și punerea în aplicare a politicilor publice și scoate în evidență exemple de bună practică în acest sens de pe întreg teritoriul țării, respectiv eventuale soluții. De asemenea, lucrarea include un studiu de caz ce reflectă activitatea autorului în relație cu autoritățile locale, din postura de blogger, persoană implicată în societatea civilă și manager al unor proiecte finanțate de instituțiile administrației publice.

Cuvinte cheie: *transparența în administrația publică locală, consultarea cetățenilor, administrație publică, social media*

1. Introducere

Dat fiind faptul că informația este oxigenul democrației, unul dintre principiile de bază ale administrației publice locale este cel al transparenței și al consultării cetățenilor ce beneficiază de activitatea instituțiilor administrației publice locale, care sunt responsabile să furnizeze servicii publice.

Chiar dacă legislația privind liberul acces la informațiile de interes public și transparența decizională este concisă și datează de mai bine de un deceniu, practica în domeniu este în continuare lacunară și îi face pe cetățeni nu doar să renunțe la implicarea în procesul decizional, ci și să considere că nerespectarea normelor privind transparența decizională și accesul la informațiile publice este cauzată de anumite practici ce țin, pe lângă necunoașterea legii, și de aspecte privind corupția.

Studiul prezintă fundamentul celor două principii atât din punct de vedere teoretic, cât și din punct de vedere legislativ, noțiunile și normele fiind prezentate apoi în strânsă legătura cu practica, rezumată prin compararea unor date întâlnite la nivelul administrației publice locale din România.

După enunțarea modalităților prin care cele două principii sunt transpuse în concret cu ajutorul legislației și după prezentarea beneficiilor mijloacelor noi de informare pentru îmbunătățirea relației dintre instituțiile publice locale și cetățeni, vom prezenta datele unei cercetări pe care am realizat-o cu privire la prezența principalelor autorități publice locale din România pe rețelele de socializare.

* Student, Facultatea de Științe Sociale și Administrative, Universitatea "Nicolae Titulescu" din București; (e-mail: cristian.ghinghes@gmail.com). Acest studiu a fost elaborat sub coordonarea lector univ. drd. Diana Deleanu (dianadel@univnt.ro).

Nu în ultimul rând, vom prezenta un studiu de caz despre legătura dintre instituțiile administrației publice locale din județul Bacău cu societatea civilă, mai precis cu bloggerii, în vederea răspândirii informațiilor de interes public și a implicării acestora în procesul decizional, ca exemplu de bună practică.

2. Conținutul propriu-zis al lucrării

2.1 Definiție

Noțiunea “public” apare în opera lui Ulpian pentru a desemna modul de organizare a statului, în contradicție cu mediul privat, care se referă la interesele particularilor.¹

Administrația publică reprezintă totalitatea activităților pe care Președintele României, Guvernul, autoritățile administrative autonome centrale, autoritățile administrative autonome locale și, după caz, ale substructurilor acestora, prin care, în temeiul puterii publice, se aduc la îndeplinire legile și se prestează servicii publice. Practic, din punct de vedere organizatoric, administrația publică reprezintă ansamblul autorităților publice, în timp ce, din punct de vedere funcțional, administrația publică este activitatea de organizare a executării și de executare în concret a legilor.²

Dat fiind faptul că studiul meu este aplicat pe administrația publică locală, voi face referire numai la autoritățile care realizează administrația publică la nivel local: prefectul, organele locale de specialitate subordonate ministerelor și coordonate de prefect, organele autonome locale (consiliul județean, președintele consiliului județean, consiliul local, primarul), dar și regiile autonome și societățile comerciale subordonate consiliului județean sau consiliului local.

Administrația publică locală funcționează pe baza principiilor descentralizării, autonomiei locale, deconcentrării serviciilor publice, eligibilității autorităților, legalității, precum și al consultării cetățenilor. Autonomia locală, care poate fi numai administrativă și financiară, conferă administrației locale dreptul de a gestiona și rezolva problemele comunității, în limitele legii, pentru toate domeniile care nu sunt repartizate altor structuri, coordonate de administrația centrală. Unitățile administrativ teritoriale au personalitate juridică, de drept public, cu capacitate juridică deplină și patrimoniu propriu. De asemenea, sunt subiecte de drept fiscal. În justiție sunt reprezentate de primar sau de președintele consiliului județean, care au de altfel dreptul de a împuternici o persoană cu studii superioare în domeniu să reprezinte interesele unității respective.³

Principiul transparenței decizionale este concretizat de setul de instrumente prin care instituțiile administrației publice informează cetățenii, în calitate de contribuabili și totodată de beneficiari ai administrației publice, cu privire la activitatea desfășurată în serviciul acestora. Având calitatea de contribuabili în raport cu statul, cetățenii au dreptul de a fi informați sau consultați, precum și de a participa la deciziile luate de autoritățile administrației publice locale și centrale.

Principiul consultării cetățenilor poate fi înțeles din două perspective. Pe de o parte, strict din punctul de vedere al consultării cetățenilor ca principiu de organizare și funcționare ale administrației publice, consacrat în dispozițiile articolului 2 din Legea nr. 215/2001, completat de dispozițiile articolului nr. 43 care detaliază chestiunile în legătură cu care primarul poate propune consultarea cetățenilor prin referendum local:

¹ Anton P. Parlăgi, “*Dicționar de administrație publică*”, ediția 3, Editura C.H. Beck, București, 2011, p. 19

² Dana Apostol Tofan, “*Drept administrativ*”, vol. I, Ediția 2, Editura C.H. Beck, București, 2008, p. 5

³ Asociația Pro Democrația, “*Practici europene pentru administrația publică românească*”, București, 2009, p.

- bugetul local;
- administrarea domeniului public și privat al respectivei unități administrativ teritoriale;
- participarea la programe de dezvoltare județeană, regională, zonală sau de cooperare transfrontalieră;
- organizarea și dezvoltarea urbanistică a localităților și amenajarea teritoriului;
- asocierea sau cooperarea cu alte autorități publice, organizații neguvernamentale, persoane juridice române sau străine.

Pe de altă parte, consultarea cetățenilor poate fi privită prin prisma încurajării și a facilitării participării cetățenilor la elaborarea actelor normative și la ședințele publice ale instituțiilor administrației publice locale.

Punând în oglindă cele două perspective, procedura rigidă și cu efecte juridice obligatorii ale referendumului nu pot face un model corespunzător pentru toate problemele publice. Practicile mai frecvente în materie au permis identificarea următoarelor forme de participare: forumuri și organizații civile, reuniuni și adunări publice, informare publică precisă, obiectivă și suficientă, dezbateri, sesiuni de informare, comitete și grupuri de discuție, asociații de cartier, anchete, audieri și consultări publice.¹

Aduse la un loc, principiile transparenței și al consultării cetățenilor se concretizează la nivelul administrației publice locale prin mai multe metode:

- informarea – primul nivel al implicării cetățenilor, fără de care aceștia nu pot participa activ;
- consultarea - o metodă care presupune o inițiativă din partea autorităților sau instituțiilor publice în vederea identificării necesităților și nemulțumirilor cetățenilor, pentru evaluarea priorităților unor acțiuni sau pentru a culege idei și sugestii privind o anumită problemă. Consultarea cetățenilor nu pune sub semnul întrebării capacitatea de decizie a respectivei autorități sau instituții publice, aceasta din urmă având puterea ultimă de decizie și libertatea de a ține sau nu seama de sugestiile propuse de cetățenii consultați;
- întâlnirea și audierea publică - o metodă care presupune un interes din partea ambelor părți, la care participă atât cetățenii, cât și reprezentanții cu putere de decizie ai administrației publice locale;
- organizarea cetățenilor pentru a face lobby și pentru a influența politicile publice inițiate de autoritățile publice - în situația în care aceștia nu au fost implicați de la bun început în conceperea respectivei politici publice;
- organizarea de către diferite organizații a unor focus-grupuri constituite din cetățeni, în vederea discutării pe marginea unei anumite teme de interes general pentru participanți - prin această metodă se pot observa și clarifica opiniile cetățenilor și modul în care propunerea poate deveni subiect pe agenda unei instituții publice, înainte ca aceasta să inițieze o politică publică în acest sens);
- organizarea în diferite asociații cetățenești care să inițieze, să propună sau să comenteze proiectele de acte normative inițiate de autoritățile locale;
- organizarea cetățenilor în comitete consultative cetățenești (CCC) pentru a furniza consiliilor locale – județene și primăriilor opinii legate de aspecte cât mai diferite;

¹ Bogdan-Michael Ciubotaru, „*etică profesională și transparență în administrația publică*”, 2007-2008, p. 6

- utilizarea internetului - instrument important de comunicare între cetățeni și autoritățile publice, sau chiar între cetățeni, prin discutarea diferitelor subiecte de interes comun pe acele forumuri de discuții;
- Participarea cetățenilor interesați și activi ca voluntari în cadrul diferitelor proiecte inițiate fie de organizații neguvernamentale, fie chiar de către autorități sau instituții publice.¹

2.2 Legislația existentă și aplicarea acesteia

În vederea respectării și aplicării principiului transparenței și al consultării în administrația publică locală, persoanele cu funcții de conducere și funcționarii publici din instituțiile administrației publice locale sunt obligate să își desfășoare activitatea respectând reglementările privind liberul acces la informațiile publice. În continuare voi menționa și voi sintetiza cele mai importante norme menite să asigure transparența decizională în administrația publică locală.

- **Constituția României, articolul 31:** (1) Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit; (2) Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.
- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public;
- Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică;
- Legea nr. 281/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică;
- Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 123 din 7 februarie 2002;

Punctual, Legea nr. 544/2001 oferă cetățenilor dreptul de a primi răspunsul la o cerere formulată în scris sau verbal și de a solicita informații de interes public, în timp ce Legea nr. 52/2003 stabilește cadrul pentru drepturile cetățenilor cu privire la participarea la ședințele publice ale autorității sau instituției publice, la exprimarea opiniei despre proiectele de acte normative înaintea adoptării acestora, la consultarea acestora înainte de a fi adoptat un act normativ care afectează în mod direct cetățeanul, la informarea cu privire la proiectele de acte normative care privesc un anumit interes public, la formularea de propuneri sau sugestii pentru îmbunătățirea sau modificarea unui proiect de act normativ, dar și la apelarea la justiție dacă aceștia se consideră lezați în drepturile pe care legea le stipulează.

Autoritățile administrației publice nu reprezintă doar domeniul general de reglementare și de aplicabilitate a prevederilor celor două legi, ci, în egală măsură, subiecții direcți ai prevederilor, întrucât cele două acte normative pun în sarcina acestora toate obligațiile de acțiune, de a veni în sprijinul fructificării drepturilor cetățeanului. În baza prevederilor speciale din cadrul fiecărei legi, autoritățile administrației publice desemnează persoane care se ocupă în mod nemijlocit și răspund de satisfacerea intereselor cetățenilor. Astfel, în fiecare entitate publică supusă dispozițiilor celor două legi, trebuie să existe cel puțin o persoană cu atribuții generale de informare și relații publice, un purtător de cuvânt cu atribuții speciale de informare și relații cu mijloacele de informare în masă, respectiv o persoană responsabilă pentru relația cu societatea civilă. Aceste trei persoane sunt subiecții nemijlociți ai

¹ Agenția Națională a Funcționarilor Publici, “Manualul de proceduri pentru implementarea Codului de Conduită”, București, 2006, p. 42

prevederilor din Legile nr. 544/2001 și nr. 52/2003, în sensul că toate obligațiile dispuse în sarcina autorităților administrației publice trebuie duse la îndeplinire de reprezentanții acestora.¹

Trecând în revistă obligațiile pe care cele două legi le pun în sarcina autorităților administrației publice, se observă că se conturează patru seturi distincte de prevederi procedurale. Legea nr. 544/2001 dispune crearea unui compartiment specializat pentru informare și relații publice, care are sarcina de a furniza informațiile de interes public, respectiv a unui birou specializat – cel al purtătorului de cuvânt, care are rolul de a oferi informații mijloacelor mass media. Pe de altă parte, prin chiar structura sa, Legea nr. 52/2003 reglementează participarea cetățenilor la două procese diferite – cel de elaborare a actelor normative și cel de luare a deciziilor în cadrul ședințelor forurilor deliberative. Din nou, se constată o aparentă incoerență legată de faptul că Legea nr. 544/2001 reglementează existența a cel puțin două poziții remunerate pentru furnizarea informațiilor de interes public, în timp ce Legea nr. 52/2003 pune două procese destul de complicate pe umerii ocupantului unei singure astfel de poziții. Cu toate acestea, funcționarul responsabil de informare și relații publice, purtătorul de cuvânt și funcționarul responsabil de relația cu societatea civilă pot face parte din aceeași structură a autorității administrației publice respective. Există chiar posibilitatea ca toate aceste funcții să fie cumulate de una și aceeași persoană, însă o astfel de soluție nu este recomandabilă.²

Aplicarea legilor nr. 544/2001 și 52/2003 ar trebui să conducă la o bună guvernare la nivelul unităților administrativ teritoriale, rezultând o dezvoltare locală echilibrată și bazată pe nevoile cetățenilor, numai că, în multe dintre cazuri, autoritățile publice, prin funcționarii acestora, aplică aceste două legi la limită, înțelegând să respecte legea numai atunci când sunt utilizate mijloace de persuadare de natură juridică, cum este chemarea în instanță.

O analiză a Institutului pentru Politici Publice³ arată că, la nivelul primăriilor de municipiu, dintr-un număr total de 36 de primării cărora li s-au adresat solicitări de informații publice, 6 au fost date în judecată pentru faptul că nu au dat nici un răspuns sau pentru că au dat un răspuns incomplet: Miercurea Ciuc, Ploiești, Târgu Mureș, Vaslui, Drobeta Turnu Severin și Tulcea. Acestora li se adaugă alte 2 procese pentru stabilirea unui preț al copiilor xerox pentru documentele solicitate care depășește considerabil prețul pieței, și anume 475 ron pentru 499 de pagini în cazul Primăriei Municipiului București și 61,5 ron pentru 41 de pagini în cazul Primăriei Sinaia.

Aceeași analiză mai arată că, dintr-un număr total de 23 de orașe, numai 7 de astfel unități administrative au răspuns inițial solicitărilor Institutului pentru Politici Publice, în timp ce 16 au fost chemate în instanță pentru lipsa răspunsurilor în termenul stabilit de legea nr. 544/2001.

Totodată, Raportul privind transparența actului decizional și participarea cetățenilor la procesul de luare a deciziilor și de elaborare a actelor normative, realizat de APDD – Agenda 21⁴, arată că 10% din eșantionul de 496 funcționari publici intervievați au răspuns că nu există sau că nu știu de existența Legii 53/2003 privind transparența decizională în administrația publică. Mai mult, același raport indică faptul că peste 40% dintre funcționarii publici participanți la sondaj nu cunosc faptul că ședințele autorităților publice locale permit și participarea cetățenilor. Aceste cifre pun la îndoială nu doar cunoașterea și implicit

¹ Bogdan-Michael Ciubotaru, „*Etică profesională și transparență în administrația publică*”, 2007-2008, p. 7

² Bogdan-Michael Ciubotaru, „*Etică profesională și transparență în administrația publică*”, 2007-2008, p. 8

³ Institutul pentru Politici Publice, „*Cum (nu) se practică transparența în administrația locală din România*”, București, 2008, p. 24

⁴ În cadrul proiectului „Transparență și etică în administrația publică”

respectarea legii de către acești funcționari, ci și pregătirea profesională a acestora pentru posturile pe care le ocupă.

Informația este oxigenul democrației, iar democrația ar fi de neconceput fără accesul liber al publicului la informații. Lipsa transparenței în viața politică și în actul de guvernare reprezintă unul dintre obstacolele cele mai greu de depășit către o societate democratică, în care cetățenii să aibă încredere în oamenii politici și în guvernanți. De aceea, accesul neîngrădit al cetățenilor la informația de interes public și participarea lor la luarea deciziilor sunt considerate două dintre premisele cele mai importante ale unei guvernări democratice și responsabile.¹ Lipsa încrederii cetățenilor în sistemul politic și administrativ este cauzată, în mare parte, de lacunele pe care instituțiile publice locale le au în ceea ce privește implicarea cetățenilor în procesul decizional, dar și de lipsa transparenței. Astfel, planează mereu în rândul cetățenilor impresia că instituțiile publice nu sunt deloc străine de fenomenul corupției și că nu permit accesul la informațiile publice deoarece deseori la nivelul acestora se iau decizii în favoarea unor grupuri de interese și nu conform interesului general al cetățenilor, acela de a beneficia de servicii publice de calitate.

Informația le permite cetățenilor, pe de o parte, să aprecieze în cunoștință de cauză acțiunile administrației, iar pe de altă parte, să participe în mod avizat la dezbaterile și la luarea deciziilor care îi privesc.

2.3 Administrația publică locală și mijloacele noi de informare și comunicare

Conform cifrelor furnizate de Institutul Național de Statistică la finalul anului 2013, 55,8% din totalul gospodăriilor din România dețin un calculator cu acces la internet, ceea ce înseamnă că mai mult de jumătate dintre români pot avea acces la orice gen de informație în câteva secunde, inclusiv la informațiile ce privesc activitatea instituțiilor administrației publice locale.

Autoritățile administrației publice sunt obligate, conform Legii nr. 52/2003, să afișeze pe site-ul propriu informațiile privind proiectele de acte normative; anunțurile privind ședințele publice cu cel puțin 3 zile înainte de desfășurare, în vederea participării cetățenilor la procesul de luare a deciziilor; minuta ședinței publice, incluzând votul fiecărui membru; respectiv raportul anual privind transparența decizională.

În ultimii ani, la nivelul societății a apărut o nevoie referitoare la implicarea unor noi mijloace prin care autoritățile administrației publice locale să comunice și să relaționeze cu cetățenii în slujba cărora își desfășoară activitatea, precum rețelele de socializare și blogurile. Această nevoie este susținută de dorința cetățenilor de a primi informații privind deciziile instituțiilor administrației publice locale cât mai facil și mai direct, în limbaj accesibil. Informarea din mass-media și de pe site-urile oficiale ale instituțiilor locale s-a arătat de cele mai multe ori, în cei peste 10 ani de practică, anevoioasă, cetățenii neavând nici timpul, nici cunoștințele și nici disponibilitatea necesare parcurgerii secțiunilor adesea întortocheate ale site-urilor autorităților publice.

Printre beneficiile utilizării mijloacelor social media în activitatea administrației publice locale se numără creșterea încrederii cetățenilor în autoritățile locale, creșterea implicării cetățenilor în procesul decizional, îmbunătățirea dialogului dintre cetățeni și autorități, consultarea mult mai facilă, o mai bună informare cu privire la serviciile publice, dar și consolidarea imaginii liderilor și a întregului aparat administrativ.

Importanța abordării rețelelor de socializare pentru informarea cetățenilor cu privire la activitatea administrației publice locale a început să fie recunoscută și la nivel instituțional. Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP) organizează anual Conferința

¹ Asociația Pro Democrația, "Transparența decizională în România anului 2007", București, 2008, p. 12

internațională “Inovație și calitate în sectorul public”, iar cea de-a VI-a ediție, care s-a desfășurat în octombrie 2013 la Predeal, județul Brașov, a inclus, în cadrul Competiției celor mai bune practici din administrația publică din România, derulată în perioada aprilie-iunie 2013, o secțiune intitulată “Social Media – mecanism de facilitare a dialogului cu cetățenii”. Primul loc a revenit Consiliului Județean Cluj, pentru utilizarea paginii de Facebook, ce numără peste 3.600 de aprecieri, pe poziția secundă s-a clasat Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 6 București, pentru pagina WEB completă și pentru cele aproape 2.800 de like-uri de pe Facebook, iar cel de-al treilea loc a fost adjudecat de Instituția Prefectului județul Timiș, pentru utilizarea instrumentelor social media, ca mecanism de transmitere a informațiilor către cetățeni și simplificare a serviciilor oferite acestora.

După o cercetare amănunțită a conturilor oficiale ale reședințelor de județ, consiliilor județene și prefecturilor, dar și ale primăriilor de sector și ale Primăriei Municipiului București, au rezultat mai multe seturi de date pe care le voi prezenta în cele ce urmează. Nu am luat în considerare conturile de Facebook ale persoanelor ce conduc instituțiile ce fac obiectul cercetării mele, primari, președinți de consilii județene sau prefecti, ci numai conturile care desemnează instituțiile la nivel general și nu personal.

La data realizării studiului¹, 21 din cele 41 de primării ale municipiilor reședințe de județ (incluzând Municipiul București) au pagină oficială de Facebook, însă numai 16 dintre acestea gestionează pagina zilnic sau de câteva ori pe săptămână. La nivelul Municipiului București, contul Primăriei Generale nu are nicio postare, în timp ce la nivelul sectoarelor este menținută proporția întâlnită la nivel național. 3 din cele 6 primării de sector ale Capitalei sunt pe Facebook, dintre care numai două sunt active, Primăria Sectorului 2 și Primăria Sectorului 6.

În ceea ce privește numărul de persoane care urmăresc activitatea primăriilor reședințelor de județ, în fruntea clasamentului numărului de aprecieri se situează Primăria Municipiului Alba Iulia (peste 10.000), urmată de Primăria Municipiului Slatina (peste 9.500) și de Primăria Municipiului Iași (aproape 6.900). Din cele 24 de Primării, 11 au strâns sub 1.000 de aprecieri, deci sunt urmărite pe Facebook de un număr foarte mic de persoane, lucru care se datorează atât lipsei de activitate pe respectivele conturi, cât și a inexistenței promovării acestor conturi printre cetățenii acelei unități administrativ teritoriale ce sunt prezenți pe Facebook.

Dacă în privința reședințelor de județe balanța este echilibrată, doar jumătate dintre primării având cont pe Facebook, la nivelul consiliilor județene reticența vizavi de rețelele de socializare este mai ridicată. Numai 16 dintre cele 41 de consilii județene sunt prezente pe Facebook, numărul paginilor active fiind și mai mic, ajungând la 10. Dintre acestea, doar 3 au reușit să treacă pragul de 1.000 de like-uri: Consiliul Județean Cluj (peste 3.600), Consiliul Județean Covasna (aproape 2.000) și Consiliul Județean Argeș (1.100). Celelalte 13 consilii județene dețin pagini care prezintă sub 350 de aprecieri fiecare.

Nici reprezentanții guvernului în teritoriu nu sunt foarte vizibili pe rețelele de socializare. Doar 8 instituții ale prefectului au ales să își facă cunoscută activitatea administrativă pe Facebook, dintre care numai 5 folosesc serviciul în mod curent. Clasamentul prefecturilor pe Facebook este condus de Instituția Prefectului Bistrița-Năsăud (peste 1.500 de aprecieri), urmată de Prefectura județului Bihor (peste 1.400 de aprecieri). Urmează celelalte 6 prefecturi, cu mai puțin de 400 de like-uri fiecare.

¹ 10 martie 2014

Așadar, autoritățile locale au început să abordeze noile mijloace media pentru promovarea activității administrative și pentru realizarea dialogului cu cetățenii, însă o fac timid, cu o mare reticență reprezentată de teama de necunoscut, de eventualele comentarii negative ce pot apărea la adresa lor, dar și de lipsa de experiență a funcționarilor publici în ceea ce privește utilizarea noilor mijloace media. Aceste temeri pot fi fie evitate, fie gestionate cu ușurință sau acoperite, prin organizarea de training-uri și calificări care să asigure funcționarilor publici responsabili de transparența instituțională competențele minime necesare pentru administrarea unor astfel de conturi. Aceste competențe trebuie strâns corelate cu aspecte precum frecvența și tonul postărilor, nevoia de monitorizare permanentă a conturilor, timpii de răspuns la comentarii etc.

În momentul de față, la nivelul României există câteva inițiative care au ca scop crearea unei administrații publice moderne, care să răspundă nevoilor actuale de comunicare pe axa instituții publice locale – cetățeni. Cel mai important proiect este „Pregătirea sistemului național de e-Administrație în România”, implementat de Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI) în perioada iulie 2012 - iulie 2014 și cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional „Dezvoltarea Capacității Administrative”. Acesta urmărește crearea unei platforme informatice pentru sistemul de instruire în e-administrație, înființarea unei rețele naționale de centre de competență în domeniile e-administrație, e-guvernare și e-democrație și dezvoltarea unui pachet de instruire în aceste domenii, respectiv pilotarea lui pe un grup de 450 de persoane ce lucrează în administrație publică.

Sesiunile de formare din cadrul acestui proiect cuprind cursuri despre implementarea social media în administrația publică, măsurarea impactului social media în activitatea administrației publice, marketing online pentru administrația publică, utilizarea noilor tehnologii etc.

Un alt proiect ce vizează folosirea mijloacelor noi de informare în activitatea administrației publice locale este “Transparență și calitate în administrația publică prin social media”, un proiect care urmează să fie implementat la nivelul a 20 de instituții/autorități publice locale de către Asociația Asistență și Programe pentru Dezvoltare Durabilă (APDD) – Agenda 21, cu scopul de a crește rolul societății civile în promovarea principiilor bunei guvernări și ale participării cetățenilor la procesul de elaborare a politicilor la nivel local.

Nu în ultimul rând, cunoscuta corporație Microsoft a lansat în octombrie 2013 programul CityNext România, o inițiativă prin care instituțiile publice, mediul de afaceri și cetățenii beneficiază de tehnologiile, soluțiile și programele ecosistemului Microsoft pentru transformarea orașelor și comunităților. Printre altele, CityNext urmărește creșterea participării cetățenilor și mediului de afaceri, prin dezvoltarea dialogului în timp real în social media între cetățeni și reprezentanții instituțiilor, precum și creșterea transparenței operaționale și decizionale. Rămâne de văzut cum astfel de programe vor reuși să transparențizeze instituțiile administrației publice locale.

2.4 Relația autorităților publice din județul Bacău cu bloggerii

Unul dintre mediile noi de comunicare pe care instituțiile administrației publice locale le pot utiliza pentru a comunica mai direct și mai facil sunt blogurile, o componentă importantă a societății civile, chiar dacă cei care administrează aceste bloguri sunt subiectivi în relație cu informația. Important este ca informările instituțiilor să fie aduse la cunoștința a cât mai multe persoane, iar bloggerii pot duce informația către publicul pe care și l-au format de-a lungul activității lor. Ne referim la bloggerii care, prin natura postărilor lor, fac jurnalism

cetățenesc, nu la cei care și-au format un anumit număr de cititori pe baza postărilor cu caracter strict personal.

La nivelul județului Bacău există peste 30 de bloggeri activi, majoritatea dintre aceștia fiind orientați pe scrierea de știri deschise, reușind astfel să participe activ la colectarea, analizarea și răspândirea știrilor și informațiilor din spațiul public local. În 2011, cei mai citați bloggeri băcăuani au fondat Asociația Divanul AdBlog, o organizație non-guvernamentală din care astăzi fac parte 22 de bloggeri care adună zilnic peste 8.000 de cititori pe paginile lor, majoritari fiind cei care locuiesc și scriu din județul Bacău. Aceștia împărtășesc aceeași pasiune, de a informa și de a-și exprima punctul de vedere, prin diverse mijloace, vizavi de întâmplările, evenimentele și deciziile ce privesc comunitatea în care trăiesc și nu numai. Menirea declarată a Divanului AdBlog este de a sprijini dezvoltarea societății civile, prin facilitarea și promovarea accesului la informație, utilizând mediul online. Asociația își propune, prin diversitatea membrilor săi, să ofere informații dintr-o paletă largă de domenii (politic, social, cultural, educațional, economic, sportiv sau administrativ), dar și să se implice activ într-o serie de proiecte cu impact pentru comunitate, atât ca inițiator, cât și ca partener.

Printre proiectele desfășurate de bloggerii din Asociația Divanul AdBlog se numără două inițiative finanțate de Consiliul Județean Bacău:

- 2013: “Bacău 360 – turul virtual al județului Bacău”, prin care a fost realizată platforma www.bacau360.ro, ce include peste 400 de fotografii și 30 de panorame virtuale cu 50 dintre cele mai importante obiective de interes istoric, cultural, social și economic din județul Bacău;
- 2011: “Bacăul AdBlog - Județul Bacău pe WEB”, prin care a fost realizată o platformă online pe care, după formare și suport tehnic, tineri din județul Bacău au avut ocazia să scrie articole legate de evenimentele și realitățile din comunitățile din care provin.

Acestora li se adaugă “Divanul VIP”, o serie de întâlniri amicale cu persoane publice cunoscute, printre care vedete din showbiz, politicieni, oameni din administrația publică locală și sportivi. La întrunirile organizate de bloggerii băcăuani, care au loc într-un cadru relaxat și neoficial, au participat, pe rând, în calitate de invitați, liderii principalelor instituții din administrația publică locală (primarul municipiului Bacău, Romeo Stavarache, președintele Consiliului Județean Bacău, Dragoș Benea, prefectul județului Bacău, Cosntantin Scripăț, comisarul-șef Vasile Oprisan din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Bacău), deputatul Viorel Hrebenciuc, ministrul Valerian Vreme, dar și reprezentanți de seamă ai societății civile (președintele Asociației Betania, Andre Muiț, directorul Filialei Bacău a Crucii Roșii din România, Dan Marcel Balbiuc) etc. În urma unui astfel de eveniment, bloggerii care participă la întâlnire relatează pe blog cum a decurs aceasta, încercând să contureze portretul invitatului ce a participat la respectiva discuție. Având în vedere că invitații Asociației Divanului AdBlog povestesc la întâlniri în primul rând detalii referitoare la activitatea instituțiilor publice locale pe care le reprezintă, bloggerii le vorbesc cititorilor despre această activitate, reușind astfel să promoveze instituțiile administrației publice locale în spațiul public.

De asemenea, bloggerii care fac parte din Asociația “Divanul AdBlog” au ocazia să ia parte la procesul decizional, fiind invitați să participe la toate ședințele și evenimentele Consiliului Județean Bacău și Consiliului Local Bacău, dar și la cele ale primăriilor din județ. Totodată, comunicările instituțiilor administrației publice locale ajung în căsuțele de e-mail ale tuturor bloggerilor băcăuani, aceștia preluând deseori informația pe blog, răspândind-o apoi și pe rețelele de socializare. Astfel, instituțiile administrației publice locale din Bacău reușesc să comunice cetățenilor ce folosesc noile mijloace media indirect, prin bloggerii care

fac jurnalism cetățenesc. Numai în 2013, bloggerii băcăuani au preluat informările Primăriei Bacău și Consiliului Județean Bacău în peste 400 de articole. Asociația Divanul AdBlog și-a propus să promoveze și să extindă această relație strânsă între bloggeri și instituțiile publice pe tot teritoriul țării.

3. Concluzii

La finalul acestei lucrări, după ce am plecat de la teoria și legislația în domeniu, am trecut prin date ce relevă practica la nivelul administrației publice locale din România și am prezentat importanța mijloacelor noi de informare, oferind și câteva exemple de bună practică, putem concluda următoarele:

- Pentru sănătatea democrației, relația transparentă dintre cetățean și administrația publică locală este vitală, întrucât numai cu o comunicare facilă între cele două părți activitatea instituțiilor administrației publice locale poate fi îndreptată spre nevoile contribuabililor.
- Legislația privind liberul acces la informațiile de interes public și transparența decizională este solidă, însă aplicarea acesteia lasă de dorit în multe dintre unitățile administrativ teritoriale ale României, de aici rezultând nevoia unui organism la nivel central care să monitorizeze și să sancționeze încălcarea legilor 544/2001 și 52/2003 în teritoriu.
- Chiar dacă se remarcă o nevoie tot mai mare a utilizării unor mijloace moderne în comunicarea dintre cetățeni și instituțiile publice locale, funcționarii publici responsabili de transparență și comunicare sunt în continuare reticenți la utilizarea rețelelor de socializare pentru îmbunătățirea dialogului dintre cele două părți.
- Apare necesitatea unor programe de formare la nivel național pentru dezvoltarea competențelor privind utilizarea noilor mijloace de comunicare și de implicare a cetățenilor în procesul decizional în rândul funcționarilor publici din cadrul instituțiilor administrației publice locale.
- Cu ajutorul și implicarea societății civile, instituțiile administrației publice pot comunica mult mai ușor cu cetățenii, reușind totodată să îi încurajeze pe aceștia să ia parte la procesul decizional.

Referințe bibliografice (Times New Roman, 10, justify)

- Martia Claudia Cliza, *Drept administrativ*, partea I, ediția a II-a, Universul Juridic, București, 2011
- Anton P. Parlăgi, *„Dicționar de administrație publică”*, ediția 3, Editura C.H. Beck, București, 2011
- Dana Apostol Tofan, *„Drept administrativ”*, vol. I, Ediția 2, Editura C.H. Beck, București, 2008
- Asociația Pro Democrația, *„Practici europene pentru administrația publică românească”*, București, 2009
- Bogdan-Michael Ciubotaru, *„etică profesională și transparență în administrația publică”*, 2007-2008
- Agenția Națională a Funcționarilor Publici, *„Manualul de proceduri pentru implementarea Codului de Conduită”*, București, 2006
- Institutul pentru Politici Publice, *„Cum (nu) se practică transparența în administrația locală din România”*, București, 2008
- Asociația Pro Democrația, *„Transparența decizională în România anulul 2007”*, București, 2008
- www.divanul.ro, Asociația Divanul AdBlog